

POSTANOWIENIE Nr 196/2025
Komisarza Wyborczego w Piotrkowie Trybunalskim
z dnia 8 sierpnia 2025 r.

w sprawie odrzucenia wniosku o przeprowadzenie referendum gminnego w sprawie odwołania Prezydenta Miasta Piotrkowa Trybunalskiego i Rady Miasta Piotrkowa Trybunalskiego przed upływem kadencji

Na podstawie art. 24 w związku z art. 22 ust. 4 ustawy z dnia 15 września 2000 r. o referendum lokalnym (Dz. U. z 2025, poz. 472), Komisarz Wyborczy w Piotrkowie Trybunalskim

postanawia

odrzuć „Wniosek o przeprowadzenie referendum lokalnego” w sprawie odwołania Prezydenta Miasta Piotrkowa Trybunalskiego przed upływem kadencji i Rady Miasta Piotrkowa Trybunalskiego przed upływem kadencji, złożony do Komisarza Wyborczego w Piotrkowie Trybunalskim w dniu 14 lipca 2025 r. przez Panią Beatę Dróždź, Pełnomocnika Inicjatora Referendum – Komitetu Referendalnego „Mieszkańcy Dla Piotrkowa Trybunalskiego” – z powodu stwierdzenia niedającego się usunąć uchybienia wniosku, polegającego na zebraniu niewystarczającej ilości prawidłowo złożonych podpisów osób popierających wniosek.

UZASADNIENIE

W dniu 14 maja 2025 r. do Komisarza Wyborczego w Piotrkowie Trybunalskim wpłynęło, drogą listowną, podpisane „Zawiadomienie o zamiarze wystąpienia z inicjatywą przeprowadzenia referendum lokalnego” w sprawie odwołania Prezydenta Miasta Piotrkowa Trybunalskiego i Rady Miasta Piotrkowa Trybunalskiego przed upływem kadencji. Inicjatorem Referendum była grupa 24 (dwudziestu czterech) Obywateli, występujących pod wspólną nazwą Komitet Referendalny „Mieszkańcy Dla Piotrkowa Trybunalskiego”. Grupa Obywateli powołała na swego Pełnomocnika Panią Beatę Dróždź.

Komisarz Wyborczy w Piotrkowie Trybunalskim niezwłocznie dokonał sprawdzenia na podstawie Centralnego Rejestru Wyborców, czy osobom wchodzącym w skład grupy Obywateli – Inicjatora Referendum, w tym Pełnomocnikowi, przysługuje prawo wybierania do Rady Miasta Piotrkowa Trybunalskiego. Wszystkie osoby spełniły warunek wskazany w art. 11 ust. 1 pkt 1, a Pełnomocnik spełnił warunek określony w art. 12 ust. 4 ustawy o referendum lokalnym (Dz.U. z 2025 r., poz. 472, zwana dalej: u. o r.l.). Potwierdzenie przyjęcia powiadomienia nastąpiło pismem z dnia 14 maja 2025 r., odebrany osobiście przez Pełnomocnika w dniu 14 maja 2025 r.

W dniu 14 lipca 2025 r. Pełnomocnik, umocowana przez Inicjatorów Referendum „Pełnomocnictwem” z dnia 10 lipca 2025 r., przedłożyła podpisany „Wniosek o przeprowadzenie referendum lokalnego”, w sprawie odwołania Prezydenta Miasta Piotrkowa Trybunalskiego przed

upływem kadencji oraz odwołania Rady Miasta Piotrkowa Trybunalskiego przed upływem kadencji, wraz z uzasadnieniem oraz informacją o spełnieniu obowiązków wskazanych w art. 13 ust. 1 i 3 ustawy o referendum lokalnym – „Obwieszczeniem o zamiarze przeprowadzenia referendum lokalnego” (zawierającym uzasadnienie i proponowaną treść pytań referendalnych). Załączono także potwierdzenie zlecenia jego plakatowania przez Miejski Ośrodek Kultury w Piotrkowie Trybunalskim na terenie miasta Piotrkowa Trybunalskiego oraz udokumentowane, poniesione przez Inicjatora Referendum koszty tegoż plakatowania.

Do wniosku, zgodnie z wymogiem art. 22 ust. 2 u.o r.l., dołączono karty z podpisami mieszkańców, którzy poparli inicjatywę przeprowadzenia referendum w sprawie odwołania Prezydenta Miasta Piotrkowa Trybunalskiego i Rady Miasta Piotrkowa Trybunalskiego przed upływem kadencji – Listy od nr 1 do 1091 (numery nadane przez Inicjatora Referendum), zawierające zadeklarowaną pisemnie przez Pełnomocnika liczbę 6.342 (sześć tysięcy trzysta czterdzieści dwa) podpisów poparcia. Nadto, w tym samym dniu Pełnomocnik doręczyła kolejne 4 karty, zawierające zadeklarowaną liczbę 21 (dwadzieścia jeden) podpisów poparcia.

Arkusze te (karty formatu A4), zawierały zatem – według pisemnego oświadczenia Pełnomocnika – łącznie 6.363 (sześć tysięcy trzysta sześćdziesiąt trzy) podpisów osób popierających inicjatywę przeprowadzenia referendum.

W obecności Pełnomocnika jednostronne karty z podpisami zostały ponumerowane od nr 1 do nr 835 oraz od Nr 1343 do Nr 1346 i ostemplowane pieczęcią Komisarza Wyborczego w Piotrkowie Trybunalskim, a dwustronne karty, zawierające podpisy jedynie na drugiej stronie, zostały ponumerowane i ostemplowane dwustronnie – Nr 299/1342 oraz od Nr 836 do Nr 1341. Zastosowano powyższy sposób numeracji i ostemplowania kart dwustronnych, wobec przymiotu niespełniania przez żadną z tych kart wymogów określonych w pkt 13 załącznika do Uchwały Nr 61/2021 Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 24 maja 2021 r. w sprawie wytycznych i wyjaśnień w sprawie referendum lokalnych dotyczących odwołania organów jednostek samorządu terytorialnego (M.P. z 2021 r., poz.586, zwana dalej Uchwałą Nr 61/2021; zmieniona Uchwałą Nr 86/2025 PKW z dnia 18 lutego 2025 r.), o czym w dalszej części Postanowienia.

Komisarz Wyborczy w Piotrkowie Trybunalskim przystąpił do oceny prawidłowości złożonego wniosku.

Komisarz Wyborczy stwierdził, iż wniosek został podpisany prawidłowo oraz złożony w ustawowym terminie określonym w art. 22 ust.1 w związku z art. 14 ust. 1 u. o r.l., tj. w terminie 60 dni od dnia złożenia powiadomienia o zamiarze wystąpienia z inicjatywą referendalną.

Dokonano sprawdzenia w Centralnym Rejestrze Wyborców, czy osoby wchodzące w skład Inicjatora Referendum, w tym ustanowiony Pełnomocnik, są uprawnione do wybierania Rady Miasta Piotrkowa Trybunalskiego na dzień złożenia wniosku i stwierdzono, że wszystkie osoby spełniły warunki ustawowe.

Komisarz Wyborczy zapoznał się z „Obwieszczeniem o zamiarze przeprowadzenia referendum lokalnego”, jego uzasadnieniem i proponowaną treścią pytań referendalnych. Nadto dokonał analizy Statutu Miasta Piotrkowa Trybunalskiego, dostępnego w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta. Nie znajdując stosownej regulacji w Statucie Miasta, Komisarz Wyborczy, wobec punktu 10 zd. drugie Załącznika do Uchwały Nr 61/2021, zgodnie z którym, *„Jednakże wobec braku jednoznacznych przepisów wiążąco precyzujących zwyczajowo przyjęty w danej gminie sposób podawania do publicznej wiadomości, należy uznać za spełniające powyższe wymogi ustawowe ogłoszenie informacji o przedmiocie zamierzonego referendum np. w lokalnych mediach, m.in. w telewizji, radiu albo prasie. Informacje o przedmiocie zamierzonego referendum mogą zostać umieszczone także na stronach internetowych dotyczących mieszkańców danej jednostki samorządu terytorialnego”*, Komisarz przywołał pismo z dnia 27 marca 2023 r., znak: DBI.503.1.2023 ówczesnego Sekretarza Miasta Piotrkowa Trybunalskiego (również dot. inicjatywy referendalnej), z którego wynikało m.in., że *„Sposobem podawania do wiadomości informacji urzędowych zwyczajowo przyjętym w Mieście Piotrkowie Trybunalskim jest publikacja na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta. Dodatkowo w sprawach wyborczych i referendalnych zwyczajowo umieszcza się informacje na słupach ogłoszeniowych należących do Miasta (zarządzanych przez Miejski Ośrodek Kultury)”*.

Na podstawie przedłożonej przez Pełnomocnika dokumentacji, Komisarz Wyborczy stwierdził, że Inicjator Referendum spełnił warunek art. 13 ust. 1 i 3 u. o r.l., tj. podał na swój koszt informację o zamierzonym referendum do wiadomości mieszkańców, zawierając w nim także uzasadnienie i treść pytań referendalnych.

Komisarz Wyborczy, pismem z dnia 15 lipca 2025 r. potwierdził Pełnomocnik otrzymanie wniosku wraz z załącznikami oraz poinformował, że badanie wykazów podpisów poparcia rozpocznie się od dnia 16 lipca 2025 r. od godziny 9:00. Pełnomocnik otrzymała także informację o możliwości upoważnienia osób zarówno z grupy inicjatywnej, jak i spoza niej, do uczestnictwa w procesie weryfikacji podpisów oraz że wskazana(e) osoba(y) mają prawo stawiennictwa w siedzibie Komisarza Wyborczego w określonym wyżej czasie. Do czasu rozpoczęcia weryfikacji podpisów, były one zdeponowane w sejfie w siedzibie Komisarza Wyborczego.

W tym miejscu wskazać należy zasady udzielania poparcia inicjatywie referendalnej, określone w art. 14 ust. 4 u. o r.l., zgodnie z którym *Mieszkaniec jednostki samorządu terytorialnego popierający wniosek o przeprowadzenie referendum podaje na karcie nazwisko, imię, adres zamieszkania, numer ewidencyjny PESEL i datę udzielenia poparcia. Dane te potwierdza własnoręcznym podpisem. Wycofanie udzielonego poparcia jest bezskuteczne.* Jak wynika z powyższego wszystkie dane są niezwykle istotne, a zatem muszą być kompletne i poprawne, ponieważ służą do identyfikacji osób popierających wnioski o przeprowadzenie referendum.

Zgodnie z art. 4 pkt 1 u. o r.l., referendum przeprowadza się na wniosek co najmniej 10 % uprawnionych do głosowania mieszkańców gminy. W związku z powyższym oraz tym, że łączna liczba mieszkańców miasta Piotrkowa Trybunalskiego uprawnionych do głosowania (wyborców), ujętych w Centralnym Rejestrze Wyborców w stałych obwodach głosowania na terenie miasta Piotrkowa Trybunalskiego na dzień 31 marca 2025 r. wynosiła 53.507 (pięćdziesiąt trzy tysiące pięćset siedem), 10 % z tej liczby stanowi liczba 5350,7. Inicjator referendum miał więc obowiązek zebrać 5351 (pięć tysięcy trzysta pięćdziesiąt jeden) podpisów poparcia dla inicjatywy referendalnej, prawidłowo złożonych przez uprawnionych do głosowania mieszkańców miasta Piotrkowa Trybunalskiego.

W dniu 16 lipca 2025 r. część kart z podpisami poparcia została przedłożona upoważnionym przez Komisarza Wyborczego pracownikom Delegatury, bez obecności przedstawicieli Inicjatora Referendum, po czym rozpoczęto weryfikację prawidłowości danych osobowych oraz własnoręcznych podpisów osób udzielających poparcia na kartach z podpisami poparcia. Ta sama procedura stosowana była w dniach 17 – 31 lipca 2025 r. oraz dnia 05 sierpnia 2025 r., w dni robocze. Nadmienić należy, iż w dniu 21 lipca 2025 r. od godziny 9:30, przez około 30 minut, Pełnomocnik obserwowała czynności weryfikacji podpisów poparcia oraz uzyskała informacje o sposobie weryfikacji podpisów w Centralnym Rejestrze Wyborców oraz systemie ŹRÓDŁO.

Dokonując weryfikacji złożonych podpisów mieszkańców, którzy poparli przedmiotową inicjatywę przeprowadzenia referendum, sprawdzano każdy numer PESEL, włącznie z numerami PESEL, które obarczone były wadą niepełności (mniej niż 11 cyfr) i niedokładności (nieczytelność, nadpisywanie cyfr) – celem ustalenia poprawności danych każdego obywatela popierającego inicjatywę referendalną, z danymi wynikającymi z Centralnego Rejestru Wyborców.

Dokonano również weryfikacji podpisów poparcia złożonych na wszystkich kartach, nawet jeśli nie spełniały wymagań określonych w pkt 13 wskazanej Uchwały Nr 61/2021, w brzmieniu: *„Karty, na których inicjator referendum zbierał podpisy osób popierających inicjatywę przeprowadzenia referendum, mogą być wykorzystywane z obu ich stron, pod warunkiem, że na każdej z kart pierwsza strona odpowiada treścią wymogom określonym w art. 14 ust. 2 ustawy i zawiera część podpisów, zaś druga strona zawiera wyraźne wskazanie o kontynuacji z pierwszej strony karty podpisów mieszkańców popierających inicjatywę referendalną. Na drugiej stronie karty musi być zachowana ciągłość numeracji ze strony pierwszej. Jeśli karta z wymaganymi danymi zespolona będzie z kartą bez tych danych, podpisy od miejsca zespolenia traktowane są jako złożone wadliwie. Formularz wykazu musi być złożony w oryginale. Wypełnione strony wykazu będące kopiami traktuje się jako wadliwe”*.

Pierwsza strona każdej z tych kart zawierała bowiem informację o przedmiocie zamierzonego referendum oraz nazwiska i imiona członków grupy obywateli będącej inicjatorem referendum oraz imię, nazwisko i miejsce zamieszkania pełnomocnika, druga zaś strona zawierała jedynie podpisy mieszkańców (nadto, nie będące ich kontynuacją ze strony pierwszej karty) oraz informację na końcu, że udzielonego poparcia nie można wycofać.

Ponadto wśród kart przedłożonych Komisarzowi Wyborczemu, znalazło się także 9 (dziewięć) arkuszy dot. poparcia innej inicjatywy referendalnej – „W sprawie sprzeciwu wobec tworzenia i organizacji Centrum Integracji Cudzoziemców i relokacji imigrantów w Piotrkowie Trybunalskim”.

Po zakończeniu weryfikacji wszystkich kart z podpisami mieszkańców popierających inicjatywę referendalną, Komisarz Wyborczy w Piotrkowie Trybunalskim stwierdził, że wniosek mieszkańców o przeprowadzenie referendum w sprawie odwołania Prezydenta Miasta Piotrkowa Trybunalskiego i Rady Miasta Piotrkowa Trybunalskiego przed upływem kadencji nie spełnia przesłanek określonych w art. 4 pkt 1 u.o r.l. – z uwagi na niewystarczającą ilość prawidłowo złożonych i wymaganych podpisów osób popierających wniosek, tj. 10% podpisów uprawnionych do głosowania mieszkańców miasta Piotrkowa Trybunalskiego, którzy poparli inicjatywę w tej sprawie.

Pełnomocnik Inicjatora Referendum przedłożył Komisarzowi Wyborczemu w Piotrkowie Trybunalskim karty z łączną liczbą 6.437 (sześć tysięcy czterysta trzydzieści siedem) podpisów popierających inicjatywę referendalną (a nie jak deklarowano 6.363 podpisów).

Podpisy wadliwe zostały zakwestionowane z następujących powodów:

- 1) braku własnoręcznego podpisu osoby udzielającej poparcia – 4 pozycje,
- 2) podpisu innej osoby – 2 pozycje,
- 3) braku lub wadliwie podanego nazwiska lub imienia – 70 pozycji,
- 4) braku lub wadliwie podanego lub nieczytelnego adresu – 372 pozycje; innego adresu zamieszkania (niezgodny z adresem ujęcia w stałym obwodzie głosowania w Centralnym Rejestrze Wyborców) – 328 pozycji,
- 5) wad numeru PESEL (brak, błędny, niepełny lub nieczytelny, niezgodny z danymi osobowymi wyborcy) – 167 pozycji,
- 6) wad daty udzielenia poparcia (inna niż dopuszczalna lub brak daty) – 106 pozycji,
- 7) nie posiadania prawa wybierania do Rady Miasta Piotrkowa Trybunalskiego – 367 pozycji, udzielenia poparcia przez osobę mającą mniej niż 18 lat w ostatnim możliwym dniu udzielenia poparcia – 1 pozycja,
- 8) wielokrotnego podpisu tego samego wyborcy, po uznaniu jednego podpisu jako prawidłowego – 170 pozycji,
- 9) dot. poparcia udzielonego innej inicjatywie referendalnej – 38 pozycji,

a zatem łącznie 1.625 (tysiąc sześćset dwadzieścia pięć) pozycji.

Nadmienić przy tym należy, iż liczba wad oznaczonych wyniosła 1.777 (tysiąc siedemset siedemdziesiąt siedem), co oznacza, że część pozycji z udzielonym poparciem obarczona została więcej niż jedną wadą.

Wobec powyższego należy zauważyć, że nawet po weryfikacji i uwzględnieniu poprawności części podpisów poparcia złożonych na kartach niespełniających wymogów formalnych, liczba wymaganych podpisów poparcia pod przedmiotową inicjatywą referendalną pozostawała niewystarczająca – łączna liczba prawidłowo złożonych podpisów poparcia wynosić mogła maksymalnie 4.812 (cztery tysiące osiemset dwanaście), a łączna liczba nieprawidłowo złożonych podpisów poparcia wyniosła co najmniej 1.625 (tysiąc sześćset dwadzieścia pięć) – a zatem wniosek nie uzyskał poparcia 10% uprawnionych do głosowania mieszkańców miasta Piotrkowa Trybunalskiego, zgodnie z art. 4 pkt 1 u.o.r.l., tj. 5.351 (pięć tysięcy trzysta pięćdziesiąt jeden) prawidłowo złożonych podpisów poparcia.

Wskazać jednocześnie należy, iż weryfikacja przebiegała z uwzględnieniem zapisów pkt 15 Załącznika do Uchwały 61/2021. Zgodnie z tym, *badając spełnienie wymogów formalnych dotyczących złożonych podpisów osób popierających inicjatywę przeprowadzenia referendum, komisarz wyborczy lub osoba przez niego upoważniona sprawdza, czy:*

- 1) *imię i nazwisko podano w pełnym brzmieniu (a nie np. pierwszą literę imienia);*
- 2) *wskazano adres zamieszkania (zgodny z adresem ujęcia w stałym obwodzie głosowania w Centralnym Rejestrze Wyborców) obejmujący: nazwę miejscowości (miasta, wsi, osady), nazwę ulicy, numer domu i numer mieszkania, a w miejscowościach, w których nie ma ulic – numer domu (posesji) i numer lokalu lub tylko numer domu w przypadku braku odrębnie numerowanych lokali. Podawanie kodu pocztowego nie jest konieczne. Podanie numeru lokalu dotyczy tylko budynków wielomieszkaniowych. Brak danych lub niepełne określenie adresu zamieszkania powoduje uznanie poparcia za złożone wadliwie. Za prawidłowo udzielone poparcie należy uznać, gdy zamiast wskazania pełnego brzmienia nazwy miejscowości w rubryce „Adres zamieszkania” osoba popierająca posłuży się powszechnie używanym i jednoznacznie rozumianym skrótem tej nazwy, jeżeli inne dane dotyczące adresu zamieszkania (nazwa ulicy, nr domu, nr lokalu) zostały podane zgodnie z wymaganiami. Za prawidłowo udzielone poparcie uznaje się podpis obywatela, który zamiast dokładnego podania adresu zamieszkania w rubryce na to przeznaczonej postawił znak odnośnika do adresu wskazanego w pozycji umieszczonej bezpośrednio wyżej w wykazie podpisów, jeżeli osoby wymienione w tych pozycjach zamieszkują pod tym samym adresem;*
- 3) *został podany numer ewidencyjny PESEL; brak wskazania tego numeru lub podanie wadliwego numeru powoduje uznanie poparcia za złożone wadliwie;*

- 4) została podana data udzielenia poparcia; brak wskazania daty udzielenia poparcia lub podanie daty wcześniejszej niż data powiadomienia, o którym mowa w art. 12 ust. 1 u. o r.l., powoduje uznanie poparcia za złożone wadliwie;
- 5) obok danych umieszczono własnoręczny podpis obywatela; brak podpisu oznacza, że poparcie nie zostało udzielone.

Komisarz Wyborczy w Piotrkowie Trybunalskim przypomina, iż Ustawa z dnia 15 września 2000 r. o referendum lokalnym określa jasno, jakie wymogi musi spełnić Inicjator Referendum, by zostało ono przeprowadzone. Ustawodawca nie wprowadził tu automatyzmu, określając jasno kryteria, jakim wniosek musi odpowiadać. Na Komisarzu Wyborczym spoczywał obowiązek sprawdzenia, czy Inicjator Referendum spełnił wszystkie wymogi ustawowe. Wszystkie kryteria dopuszczalności przeprowadzenia referendum muszą zostać spełnione łącznie, a do tego muszą zostać wyrażone jasno, bez żadnych wątpliwości odnośnie zawartych w dokumentach oświadczeń woli uprawnionych wyborców.

W toku przeprowadzonych czynności sprawdzających Komisarz Wyborczy w Piotrkowie Trybunalskim ustalił liczbę podpisów poparcia złożonych prawidłowo oraz liczbę podpisów poparcia złożonych wadliwie, niezbędnych do przypisania im cech wiarygodności formalnej. Stąd też wniosek Inicjatorów Referendum podlega odrzuceniu na podstawie art. 22 ust. 4 u. o r.l. – wobec stwierdzenia nie dającego się usunąć uchybienia wniosku, tj. zebraniu niewystarczającej ilości prawidłowo złożonych podpisów osób popierających przedmiotową inicjatywę referendalną.

Mając na uwadze powyższe, Komisarz Wyborczy w Piotrkowie Trybunalskim postanowił, jak na wstępie.

**Komisarz Wyborczy
w Piotrkowie Trybunalskim**

Justyna Anna Tomasik-Lasota

Pouczenie:

Zgodnie z art. 26 ust. 1 ustawy o referendum lokalnym, na niniejsze postanowienie Komisarza Wyborczego w Piotrkowie Trybunalskim odrzucające wniosek o przeprowadzenie referendum, Inicjatorowi Referendum służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Łodzi, w terminie 14 dni od dnia doręczenia postanowienia.